

Gymnázium Thomase Manna, z. ú.
Střížkovská 32/27
180 00 Praha 8

Preventivní program školy

Školní rok 2023/2024

Úvod

Preventivní program školy (dále jen PPŠ) je konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy. PPŠ oddaluje, brání nebo snižuje výskyt sociálně rizikového chování. Rovněž zvyšuje schopnost žáků činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí, podporuje zdravý životní styl, tj. harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chuti do života, tělesného i duševního zdraví (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity).

PPŠ pojmenovává základní problémy z oblasti rizikového chování, které je potřeba řešit. Jasně definuje dlouhodobé a krátkodobé cíle. Vychází z charakteristiky stavu školy a předkládá postup činností v konkrétních oblastech. PPŠ je naplánován tak, aby mohl být řádně uskutečňován, přizpůsobuje se kulturním, sociálním, ekonomickým či politickým okolnostem i struktuře školy či specifické populaci jak v rámci školy, tak v jejím okolí, respektuje rozdíly ve školním prostředí.

PPŠ je průběžně vyhodnocován a písemné vyhodnocení účinnosti jeho realizace za jeden školní rok je součástí zprávy o činnosti poradenského pracoviště školy a výroční zprávy o činnosti školy.

PPŠ je zpracováván na jeden školní rok školním metodikem prevence ve spolupráci s výchovnou poradkyní, školní psycholožkou a vedením školy. PPŠ je průběžně vyhodnocován a písemné vyhodnocení účinnosti jeho realizace za školní rok je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

1 Základní údaje o škole

Název a adresa školy	Gymnázium Thomase Manna, Střížkovská 32/27, Praha 8
Název programu	Moje rozhodnutí
Forma vzdělávání	Osmiletý a čtyřletý denní vzdělávací program
Ředitelka školy	Mgr. Lenka Vopařilová (t.č. rodičovská dovolená) Mgr. Zuzana Svobodová, Ph.D., DBA (zast. ředitelka)
Zástupkyně ředitelky školy	Mgr. Zuzana Gruntová
Telefon	283 881 850
E-mail	gtm@gtmskola.cz
Webové stránky	www.gymnaziumtm.cz

1.1 Školní poradenské pracoviště

Mgr. Michaela Teplá	Vedoucí preventivní týmu Školní psycholožka	tepla@gtmskola.cz
Mgr. Vladimíra Dostálová, Ph.D.	Metodička prevence	dostalova@gtmskola.cz
Mgr. Lucie Smolková	Výchovná poradkyně	smolkova@gtmskola.cz
Mgr. Jana Šperglová	Kariérní poradkyně	sperglova@gtmskola.cz

2 Analýza výchozí situace

2.1 Charakteristika školy

2.1.1 Sídlo

Gymnázium Thomase Manna sídlí v městské části Praha 8. Jedná se o čtyřleté a osmileté všeobecné gymnázium s částečně dvojjazyčnou německou výukou. Vzdělání je zakončené maturitní zkouškou. Žáci dojíždějí do školy z celé Prahy a jejího blízkého okolí. Škola má dobrou dopravní obslužnost, v blízkosti školy se nacházejí zastávky autobusů a stanice metra. V okolí se nenachází žádné problémové lokality.

2.1.2 Počet a složení žáků, pedagogové

V současné době gymnázium navštěvuje celkem 244 žáků. Z toho je 210 žáků osmiletého gymnázia a 34 žáků čtyřletého gymnázia. Část z celkového počtu žáků školy tvoří děti jiných národností, především děti z německých rodin. Řada žáků pochází z bilingvního česko-německého prostředí. Věkové rozmezí žáků je 11 až 20 let.

Ve škole působí 38 pedagogických pracovníků. Školní poradenské pracoviště tvoří dva pedagogové, školní psycholožka a kariérní poradkyně.

2.1.3 Budovy

Gymnázium se nachází v objektu, který je ve vlastnictví o.p.s. a skládá se z budovy A-D, které jsou situovány blízko sebe v plně oploceném areálu školy a mezi kterými je prostorný dvůr a venkovní hřiště pro aktivní relaxaci žáků a studentů. V každé budově je odpovídající hygienické zázemí a úložné prostory pro věci žáků a studentů. Vybavení školy odpovídá platným hygienickým a bezpečnostním normám a umožňuje bez problémů realizovat vzdělávací program. Škola disponuje prostornými kmenovými třídami a dále využívá moderně zařízené jazykové učebny pro dělenou jazykovou výuku, počítačovou učebnu a prostor mediálního centra. Všechny třídy jsou vybavené moderními PC, dataprojektory nebo interaktivní tabulí. Vybavení školy je průběžně aktualizováno a modernizováno. Pro výuku tělesné výchovy je využíváno venkovní hřiště nebo tělocvična v budově ZŠ Chabařovická. Škola nedisponuje vlastní jídelnou a stravování je smluvně zajištěno na gymnáziu Litoměřická.

2.1.4 Školní vzdělávací program

Ve školním vzdělávacím programu jak pro osmileté gymnázium (Komunikace – dorozumění – porozumění), tak i pro čtyřleté gymnázium (NEU nadšení – empatie – uvědomění) je téma primární prevence rizikového chování integrováno v jednotlivých oborech a předmětech, dále také v průřezových tématech. Z hlediska primární prevence je školní vzdělávací program postaven tak, aby rozvíjel všechny klíčové kompetence, posiloval projektivní a eliminoval rizikové faktory. Jsou v něm zahrnuta prakticky všechna témata všeobecné primární prevence tak, aby bylo zajištěno, že je žáci absolvují v rámci normální výuky nebo pravidelných školních aktivit jako jsou projektové dny, exkurze, besedy a výjezdové akce.

2.1.5 Inkluze

Škola je řádně připravená na inkluzi žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Diagnostika žáků se uskutečňuje na základě doporučení třídního učitele či na žádost rodičů prostřednictvím

pedagogicko-psychologických poraden. Pedagogickou diagnostiku zejména v oblasti přímé pedagogické podpory a dynamiky třídy vykonávají učitelé a příslušní pracovníci školního poradenského pracoviště.

Žákovi s přiznanými vzdělávacími potřebami jsou poskytnuta podpůrná vzdělávací opatření tak, aby u něho došlo k naplnění vzdělávacích možností nebo k uplatnění užívání jeho práv na rovnoprávném základě s ostatními. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).

Oblast poskytování podpůrných opatření žákům vede výchovná poradkyně v součinnosti s vedením školy, učiteli, školní metodičkou prevence, rodiči a dalšími subjekty.

2.2 Tým prevence

Viz str. 2

2.3 Vnitřní informační zdroje

Mezi vnitřní informační zdroje školy v oblasti prevence patří odborná a metodická literatura dostupná v knihovně školy a také v knihovničkách metodičky primární prevence školy, výchovné poradkyně, psycholožky školy (vedoucí preventivního týmu) a kariérní poradkyně. Informačním zdrojem jsou také webové stránky školy (www.gymnaziumtm.cz). Možno je také využít e-mailových adres metodičky primární prevence, výchovné poradkyně, školní psycholožky a kariérní poradkyně. Důležitým informačním zdrojem je schránka důvěry. Schránky důvěry jsou umístěny v budově A, B a D školy. Zřízena je také on-line schránka důvěry, která je dostupná přes webové stránky školy (www.gymnaziumtm.cz/pro-studenty/poradenstvi/). Za vnitřní informační zdroje lze považovat i nástěnky na chodbách školy.

2.4 Dokumentace

- Preventivní program školy
- Záznamy z řešení vybraných situací, jednání, z pedagog. rad, jednání týmu prevence
- Záznamy o výskytu rizikového chování a jeho řešení
- Školní řád
- Školní vzdělávací program
- Výroční zpráva (týkající se prevence)

2.5 Stav školy z hlediska rizikového chování

Zátěž rodiny a okolí

Žáci se mohou setkat s řadou vážných problémů jako je vysoká míra stresu, závislost na počítačích a telefonech, workholismus, prokrastinace, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, konzumace alkoholu a drog, a to i virtuálních, xenofobie, rasismus. Rizikové faktory působí na naše žáky většinou nepřímo, zprostředkovaně přes přátele, rodinu, média apod. Jen velmi malá část žáků je těmito jevy přímo ohrožena.

Etnický původ, žáci s odlišným mateřským jazykem

Vzhledem k tomu, že někteří žáci pochází z cizojazyčného prostředí či jsou jiné národnosti než české, je možné u nich narážet na jazykovou bariéru. V těchto případech je k žákům přistupováno jako k žákům s odlišným mateřským jazykem. S rodinou těchto žáků je navázána spolupráce s cílem začlenit žáky do kolektivu a výuky tak, aby jim bylo poskytnuto vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem. Prozatím se všechny tyto žáky daří začleňovat a nedochází k žádným rasistickým projevům.

Projevy rizikového chování žáků

Škola prozatím nezaznamenala žádné závažné projevy rizikového chování žáků. Projevy spojené s užíváním alkoholu a nikotinových výrobků jsou ojedinělé. Škola u žáků neznamenala obtíže spojené užíváním jiných návykových látek. Tato skutečnost ovšem nesnižuje nutnost aktivně preventivně působit na žáky v těchto oblastech rizikového chování.

V souvislosti se šikanujícím chováním se objevila podezření na ostrakizaci. V případě podezření na ostrakizaci byla uskutečněna šetření a byly uplatněny intervence.

Absence žáků

Neomluvená absence žáků se objevuje pouze ojediněle a škola v těchto případech postupuje podle školního řádu a příslušného zákona.

2.6 Evaluace PPŠ na šk. r. 2022/2023

Preventivní program školy pro školní rok 2022/2023 byl zaměřen na rozvoj osobnostních a sociálních kompetencí žáků jako prevenci rizikového chování. Dále byl zaměřen na prevenci sociálně patologických jevů – prevenci šikany, sexuálního zneužívání, užívání návykových látek. Část preventivního programu zvláště ve vyšších ročnících osmiletého gymnázia byla věnována prevenci stresových situací a jejich řešení, a to s ohledem na zvládnutí maturitních zkoušek, DSD (Deutsches Sprachdiplom) zkoušek, přijímacích zkoušek na vysokou školu a přechodu na vysokou školu. Ve školním roce 2022/2023 se uskutečnilo celkem 36 preventivních programů. Na začátku školního roku se uskutečnily adaptační pobyty všech ročníků osmiletého a čtyřletého gymnázia. Otázky z oblasti primární prevence byly rovněž řešeny v rámci pravidelných třídnických hodin s třídními učiteli. Dle potřeby, s ohledem na situace v jednotlivých třídách, byly v daných třídách uskutečňovány preventivní programy školní psycholožkou a metodičkou prevence po poradě s třídním učitelem.

3 Cíle preventivního programu

3.1 Témata prevence

Vzhledem k tomu, že se ve škole rizikové chování vyskytuje ve velmi malé míře, je aktuální PPŠ zaměřen především na primární prevenci. Základem je specifická prevence (všeobecná), kterou doplňují aktivity prevence nespecifické. V oblastech indikované a sekundární prevence spolupracuje škola s odborníky.

Jednotlivá témata primární prevence:

1. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a závislosti na nikotinu
2. Prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů; Prevence projevů xenofobie, rasismu a antisemitismu
3. Prevence rizikového sexuálního chování, sexuálního zneužívání a týrání
4. Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost

5. Prevence poruch příjmu potravy, zdravý životní styl
6. Prevence virtuálních drog – patologické hráčství a závislost na počítačových hrách
7. Prevence kyberšikany, bezpečný pohyb v kyberprostoru

3.2 Cíle, kterých chce škola dosáhnout, ukazatele úspěchu

1. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a závislosti na nikotinu

Cíle:

- předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku;
- předcházet závislosti na návykových látkách a zdravotním problémům způsobených v důsledku konzumace drog;
- oddálit první kontakt s návykovými látkami, snižovat poptávku po omamných, a psychotropních látkách (dále jen OPL) ;
- podporovat žáky v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti;
- aktivizovat žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem.

Ukazatele úspěchu:

- mezi žáky nekolují „zažité“ mýty o drogách;
- žáci mají reálný obraz „světa drog“ – znají negativa i pozitiva OPL;
- počet experimentů s drogou je nižší oproti standardu – normálu;
- ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci žáků, vycházející z jejich nápadů a potřeb;
- žáci vyhledávají pravidelné zájmy a činnosti mimo školu (kroužky, sport...);
- škola za spoluúčasti žáků pořádá zábavné akce, výlety, exkurze, mimoškolní aktivity;
- žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli;
- žáci jsou dobře informováni a vědí na koho se v případě potíží obrátit.

2. Prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů; prevence projevů xenofobie, rasismu a antisemitismu

Cíle:

- předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám;
- předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu;
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života;
- vyvracet předsudky a pěstovat úctu k životu;
- posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy;
- podporovat v žácích jejich přirozenou zvědavost a potřebu poznávat nové;
- zajistit bezpečnost žáků o přestávkách a skrytých místech školy (např. dozorem);
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany v souladu s pokyny MŠMT;
- zasvětit do problematiky šikany i nepedagogické pracovníky;
- šířit objektivní, pravdivé informace o extremistických organizacích, nebezpečných ideologiích, sektách, náboženstvích apod.

Ukazatele úspěchu:

- mezi žáky nebudí šikana;
- žáci mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním;
- žáci samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní;
- žáci mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (společné akce, výlety);

- na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra;
- žáci se zajímají o multikulturní společnost a postoje (rasismus, xenofobie...);
- žáci mají zájem o různá náboženství a kultury;
- žáci mají dostatek informací a znají rizika extremistických organizací, ideologií, sekt;
- žáci jsou ochotni řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a pod pedagogickým vedením najít řešení;
- žáci jeví zájem o návštěvy odborníků.

3. Prevence rizikového sexuálního chování, sexuálního zneužívání a týrání

Cíle:

- předcházet rizikovému sexuálnímu chování – promiskuitě, nebezpečím nechráněného styku, nemocem;
- předcházet rizikům předčasného sexuálního života – právní odpovědnost, citová nevyzrállost, antikoncepce, potraty;
- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska;
- předcházet rizikům souvisejících s tělesnými a psychickými změnami – porozumění a péče o své tělo – ducha, informace o přirozených vývojových změnách, gynekologie, sexuologie a venerologie;
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání – pedofilie, sexuálního zneužívání, pornografie, znásilnění;
- předkládat témata sexuální výchovy jako přirozenou věc – pohlavní styk, odlišnosti obou pohlaví, LGBTQIQ+;
- podporovat zdravé sebevědomí žáků a citlivě přistupovat k jejich problémům (první vztahy – lásky, růst a změny sekundárních pohl. znaků).

Ukazatele úspěchu:

- žáci lépe rozumí svým citům a tělesným změnám – nestydí se za ně;
- žáci dokáží říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání;
- žáci dokáží rozlišit pozitiva a negativa sexuálního jednání (fyzická a psychická stránka);
- žáci k sexu zaujímají zodpovědný postoj – znají rizika i pozitiva;
- žáci mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám – rodina, mateřství;
- žáci se orientují v problematice sexuální výchovy, vědí, na koho se obrátit s problémy apod.;
- žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli.

4. Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost

Cíle:

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus);
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí oběť);
- předkládat a vysvětlovat modelové situace a zasazovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě;
- zasvětit žáky do základních ustanovení Trestního zákoníku, Školního řádu, řádu obecně;
- zasadit se o to, aby žáci znali svá práva ve společnosti – dětská práva, Chartu práv dítěte, Ústavu ČR apod.;

- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování;
- předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou.

Ukazatele úspěchu:

- žáci si jsou vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu;
- žáci znají školní řád a jsou srozuměni s důsledky případného porušení;
- žáci respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování;
- žáci vědí, na koho se obrátit v případě potíží, a to nejen na půdě školy.

5. Prevence poruch příjmu potravy, zdravý životní styl

Cíle:

- podporovat zdravý životní styl žáků – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres, time management;
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu;
- seznámit žáky s různými styly života – vrcholový sport, modeling (plastická chirurgie), vegetariánství, život v komunitách;
- předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC) – ideál krásy, odtržení od reality, módní trendy atd. ;
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – anorexie, bulimie, diety, obezita;
- naučit žáky poskytnout první pomoc a orientovat se v integrovaném záchranném systému.

Ukazatele úspěchu:

- žáci mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat – relaxovat;
- žáci umí aplikovat zásady psychohygieny;
- žáci dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...);
- žáci znají negativa a pozitiva různých stylů života;
- žáci přemýšlí o vlivu medií a reklamy na jejich život a mají potřebu o tom diskutovat;
- žáci mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí.

6. Prevence virtuálních drog – patologické hráčství a závislost na počítačových hrách

Cíle:

- seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC, mobilní telefony, Reality show, výherní automaty, sázení;
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání virtuálních drog – znečitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost, gambling;
- stanovit a posilovat v žácích pravidla pro užívání virtuálních drog;
- podporovat počítačové hry, filmy s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění...).

Ukazatele úspěchu:

- žáci znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog;
- žáci si jsou vědomi pravidel pro užívání virtuálních drog a znají následky jejich porušování.

7. Prevence kyberšikany, bezpečný pohyb v kyberprostoru

Cíle:

- seznámit žáky s pojmem kyberšikana;
- seznámit žáky se zásadami bezpečného pohybu v kyberprostoru;
- předcházet kyberšikaně.

Ukazatele úspěchu:

- žáci znají pojem kyberšikana, žáci vědí, jaké jsou projevy kyberšikany a vědí, jak jednat v případě podezření na kyberšikanu;
- žáci vědí, jak se bezpečně pohybovat v kyberprostoru a své vědomosti aktivně uplatňují.

3.3 Hlavní úkoly vyplývající z cílů

Řada výše uvedených témat primární prevence se objevuje v rámci výuky různých předmětů. Kromě toho budou v každé třídě v průběhu školního roku 2023/2024 realizovány 4 preventivní programy (předpokládaná časová dotace jednotlivých preventivních programů je 2 hodiny). Část preventivních programů bude realizována vlastními zdroji školy – školní psychologka, metodička prevence, kariérní poradkyně, část preventivních programů bude realizována ve spolupráci s externími organizacemi. Aktuálně vzniklá témata budou řešena v rámci třídnických hodin, případně bude v dané třídě uskutečněna intervence (např. školní psychologka, metodickou prevence atd).

Ve školním roce 2023/2024 škola plánuje pokračovat v ověřených preventivních programech a ve spolupráci s organizacemi Jules a Jim, Linka bezpečí. Rovněž bude započata spolupráce s organizacemi Loono, Konsent a Nevypusť duši. Některé preventivní programy budou uskutečněny ve spolupráci s Policií ČR.

Témata třídnických hodin budou připravována třídními učiteli, případně za pomoci školního poradenského pracoviště. Třídnické hodiny mohou být využívány školní psychologkou, metodičkou prevence nebo výchovnou poradkyní jako diagnostický nástroj.

Stejně jako v předchozích letech budou žáci školy na začátku školního roku vyjíždět na adaptační pobyt v délce trvání 5 dní. Cílem adaptačního pobytu je stmelování třídního kolektivu, vzájemné seznamování nových žáků, nastavování pravidel třídy. Adaptačního pobytu se účastní všichni třídní učitelé i ostatní učitelé školy. Program adaptačního pobytu je rozdělen na dvě části. Dopolední blok je realizován třídními učiteli, odpolední blok je v kompetenci agentury Handule. V závěru každého dne probíhá reflexe proběhlého dne za účasti zástupců agentury Handule.

Od letošního školního roku je škola zapojena do dlouhodobého programu **DOFE (The Duke of Edinburgh's Award – Mezinárodní cena vévody z Edinburghu)**. Do tohoto programu se mohou dobrovolně zapojit žáci od 14 let věku. Cílem programu je zlepšit odolnost, vytrvalost a adaptabilitu; zlepšit fyzickou kondici a zdraví; zlepšit komunikační dovednosti a práci v týmu; podpořit samostatnost, kreativitu a schopnost řešit problémy; podpořit možnost zaměstnatelnosti a náležitého finančního ohodnocení; zvýšit zájem o životní prostředí; zapojit se do dobrovolnictví a komunitního života; zlepšit emoční pohodu a zvýšit EQ. Účastníci si volí aktivity ve třech oblastech (dovednosti, pohyb nebo dobrovolnictví), kterým se pravidelně věnují jednu hodinu týdně po dobu odpovídající vybrané úrovni. Čtvrtou oblastí je týmová expedice v přírodě za účasti zkušeného vedoucího. Absolventi tohoto programu získají prestižní certifikát, který uznávají zahraniční univerzity a zaměstnavatelé.

4 Skladba aktivit pro jednotlivé cílové skupiny

4.1 Žáci

4.1.1 Osmileté gymnázium

PRIMA

Název programu	Budujeme naši třídu I.
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Podpora klimatu třídy, stmelování kolektivu, poznávání ostatních spolužáků, podpora rozvoje měkkých dovedností žáků, sebeuvědomění, sebeúcta, prevence jevů vedoucích k možné agresii a šikaně
Realizátor	Školní psycholožka, třídní učitel
Počet žáků v programu	29
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence šikany
Termín	9. – 11./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Time management
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Podpora umění efektivně hospodařit s časem, rozvržení volného času s cílem vyčlenění času pro učení, zvládnutí přechodu ze základní školy na gymnázium
Realizátor	Školní psycholožka, kariérní poradkyně
Počet žáků v programu	29
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Podpora zdravého životního stylu –duševní hygiena, režim dne, stres
Termín	1. – 3./2024
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Šikana
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Předcházení vzniku ostrakizace a projevů šikany, vzájemná úcta a respekt, rozvoj mezilidských vztahů
Realizátor	Školní psycholožka, metodička prevence

Počet žáků v programu	29
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů; prevence projevů xenofobie, rasismu a antisemitismu
Termín	1. – 3./2024
Zodpovědná osoba	Vladimíra Dostálová

Název programu	On-line – Linka bezpečí ve vaší třídě
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Bezpečné chování na internetu, sociálních sítích, komunikace s neznámými lidmi, jak se bránit před někým, kdo nám vyhrožuje, na koho se obrátit s žádostí o pomoc.
Realizátor	Linka bezpečí
Počet žáků v programu	29
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Prevence kyberšikany, bezpečný pohyb v kyberprostoru
Termín	10/2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

SEKUNDA

Název programu	Kluci a holky
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Zvědomění rozdílu mezi holkama a klukama, vzájemná očekávání, respekt vůči odlišnostem
Realizátor	Školní psychologka, třídní učitel
Počet žáků v programu	30
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů; odlišnosti obou pohlaví; podpora zdravého sebevědomí žáků a citlivý přístup k jejich problémům (růst a změny sekundárních pohl. znaků)
Termín	10. – 12./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Hodnoty
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Podpora rozvoje pozitivních životních hodnot a postojů, úcta a sebeúcta k sobě samým a druhým lidem. Uvědomění

	si vlastních hodnot.
Realizátor	Školní psychologka, kariérní poradkyně
Počet žáků v programu	30
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů; podpora zdravého životního stylu životní stylu – duševní hygiena, režim dne, stres, upevňování kladného vztahu ke svému tělu, různé styly života (vrcholový sport, modeling, vegetariánství, život v komunitách)
Termín	10. – 12./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Návykové látky a závislost
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Podpora života a životního postoje bez závislosti na návykových látkách (cigarety, alkohol a další OPL). Definice závislosti, rozvoj závislosti, přínosy a negativa užívání návykových látek. Budování zdrojů vedoucích k eliminaci užívání návykových látek. Možnosti předcházení užívání návykových látek.
Realizátor	Školní psychologka, metodička prevence
Počet žáků v programu	30
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Prevence drogových závislostí, alkoholismu a závislosti na nikotinu
Termín	1. – 3./2024
Zodpovědná osoba	Vladimíra Dostálová

Název programu	Každý jsme jiný a je to OK
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Přijímání individuální odlišnosti, snížení rizika vzniku a rozvoje nesnášenlivosti vůči druhým lidem nebo celým skupinám lidí a posílení imunity žáků vůči předsudkům, se kterými se v rámci společnosti setkávají nebo budou setkávat.
Realizátor	Jules a Jim
Počet žáků v programu	30
Počet hodin v programu	2

Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů; prevence projevů xenofobie, rasismu a antisemitismu
Termín	2. – 4./2024
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

TERCIE

Název programu	Moje hranice a pravidla
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Podpora nastavení vnímání vlastních hodnot, nastavení vlastních hranic a respektování hranic druhého člověka. Respektování pravidel komunikace ve společnosti.
Realizátor	Školní psycholožka, třídní učitelka
Počet žáků v programu	30
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů; prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu a extrémismu
Termín	10. – 12./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Partnerské vztahy a sex
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Podpora vnímání vlastní sexuality, přátelství a partnerské vztahy, sexuální život – nástrahy spojené se sexuálním životem, prevence pohlavně přenosných chorob, nechtěné těhotenství; rodina, mateřství a láska
Realizátor	Školní psycholožka, kariérní poradkyně
Počet žáků v programu	30
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	předcházet rizikovému sexuálnímu chování – promiskuitě, nebezpečím nechráněného styku, nemocem; předcházet rizikům předčasného sexuálního života – právní odpovědnost, citová nevyzrállost, antikoncepce, potraty; posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska
Termín	1. – 4./2024
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Návykové látky
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Podpora života a životního postoje bez závislosti na návykových látkách (cigarety, alkohol a další OPL). Seznámení s negativním dopadem užívání návykových látek na lidský organismus. Důsledky závislosti a užívání návykových látek na lidský organismus, chování a fungování ve společnosti.
Realizátor	Školní psycholožka, metodička prevence
Počet žáků v programu	30
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Prevence drogových závislostí, alkoholismu a závislosti na nikotinu
Termín	10. – 12./2023
Zodpovědná osoba	Vladimíra Dostálová

Název programu	Trestná činnost a odpovědnost
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Seznámit žáky s obecné rovině s pojmy: trestný čin, nutná obrana, krajní nouze. Zaměření na konkrétnější témata: problematika šikany, drogových závislosti, násilná trestná činnost, bezpečnost silničního provozu
Realizátor	Policie ČR
Počet žáků v programu	30
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost
Termín	4. – 6./2024
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

KVARTA

Název programu	Hrdinství a vzájemná pomoc
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Podpora hrdinství a vzájemné pomoci v rámci soužití lidí ve společnosti. Podpora růstového myšlení.
Realizátor	Školní psycholožka, třídní učitelka
Počet žáků v programu	31
Počet hodin v programu	2

Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence šikany
Termín	10. – 12./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	A co dál?
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Plány do budoucna, ujasnění vlastních hodnot a sebepercepce, hodnotová orientace a pohled na budoucnost. Prevence školních neúspěchů.
Realizátor	Školní psychologka, kariérní poradkyně
Počet žáků v programu	31
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Podpora prevence rozličných typů rizikového chování.
Termín	10. – 12./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Zákon a návykové látky
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Podpora života a životního postoje bez závislosti na návykových látkách (cigarety, alkohol a další OPL). Seznámení žáků s trestní odpovědností v souvislosti s užíváním návykových látek.
Realizátor	Školní psychologka, metodička prevence
Počet žáků v programu	31
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Prevence drogových závislostí, alkoholismu a závislosti na nikotinu; Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost
Termín	4. – 6./2024
Zodpovědná osoba	Vladimíra Dostálová

Název programu	Duha – prevence homofobie a homofobní šikany
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Seznámení žáků s tematikou LGBT+, zcitlivění žáků v této oblasti. Uvědomění, jaké chování může být pro LGBT+ lidi zesměšňující a zraňující, a nabídka mechanismů, které mohou podpořit respektující prostředí ve svém okolí.
Realizátor	Jules a Jim

Počet žáků v programu	31
Počet hodin v programu	2–3
Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů; prevence projevů homofobie
Termín	2. – 4./2024
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

KVINTA

Název programu	Budujeme naši třídu II.
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Podpora klimatu třídy, stmelování kolektivu, poznávání ostatních (nově příchozích) spolužáků, podpora rozvoje měkkých dovedností žáků, sebeuvědomění, sebeúcta, prevence jevů vedoucích k možné agresi a šikaně
Realizátor	Školní psychologka, třídní učitelka
Počet žáků v programu	25
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence šikany
Termín	10. – 12./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Time management, styly učení
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Podpora umění efektivně hospodařit s časem, rozvržení volného času s cílem vyčlenění času pro učení, zvládání učiva a stresu na vyšším stupni gymnázia
Realizátor	Školní psychologka, kariérní poradkyně
Počet žáků v programu	25
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Podpora zdravého životního stylu –duševní hygiena, režim dne, stres
Termín	3. – 4./2024
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Gambling
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika	Charakteristika virtuálních drog, nebezpečí skrytá ve virtuálních drogách – závislost na hrách, výherních

programu	automatech, sázení, pozitiva a negativa virtuálních drog, pravidla užívání virtuálních drog
Realizátor	Školní psycholožka, metodička prevence
Počet žáků v programu	25
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Prevence virtuálních drog – patologické hráčství a závislost na počítačových hrách
Termín	1. – 4./2024
Zodpovědná osoba	Vladimíra Dostálová

Název programu	Nevzdávám to – Linka bezpečí ve vaší třídě
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Charakteristika pojmu stres, zvládání každodenních stresových situací a na koho se případně obrátit
Realizátor	Linka bezpečí
Počet žáků v programu	25
Počet hodin v programu	5
Návaznost programu na PPŠ	Zdravý životní styl, životospráva, duševní hygiena, stres
Termín	10/2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

SEXTA

Název programu	Konflikty a efektivní komunikace
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Zásady efektivní komunikace (verbální a neverbální komunikace), charakteristika konfliktů, předcházení konfliktů, styly řešení konfliktních situací
Realizátor	Školní psycholožka, třídní učitelka
Počet žáků v programu	21
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence šikany
Termín	10. – 12./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Hodnoty
Typ programu	Blok primární prevence

Stručná charakteristika programu	Podpora rozvoje pozitivních životních hodnot a postojů, úcta a sebeúcta k sobě samým a druhým lidem. Reflexe praktika v Hamburku – první setkání s pracovním prostředím; podpora přirozené zvědavosti a potřeba poznávání nového
Realizátor	Školní psycholožka, kariérní poradkyně
Počet žáků v programu	21
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů, upevňování obecně uznávaných hodnot a postoje společenského života, vyvracení předsudků a pěstování úcty k sobě samým, druhým a životu.
Termín	4. – 6./2024
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Zpětná vazba
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Návaznost na program Konflikty a efektivní komunikace, - poskytování zpětné vazby, styly poskytování zpětné vazby, naslouchání
Realizátor	Školní psycholožka, metodička prevence
Počet žáků v programu	21
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence šikany
Termín	1. – 4./2024
Zodpovědná osoba	Vladimíra Dostálová

Název programu	Sexuální násilí
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Otázky týkající se sexu, charakteristika sexuálního násilí – otázky týkající se sexuálního násilí, jak se bránit a předcházet sexuálnímu násilí, na koho se obrátit. Jak poznat nesouhlas a jak dát najevo nesouhlas.
Realizátor	Konsent
Počet žáků v programu	21
Počet hodin v programu	3
Návaznost programu na PPŠ	Prevence rizikového sexuálního chování, sexuálního zneužívání a týrání
Termín	11/2023

Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

SEPTIMA

Název programu	Zdravý životní styl
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Správná životospráva, charakteristika pojmu biorytmus, vnímavost sama k sobě. Zásady psychohygieny, podpora wellbeingu.
Realizátor	Školní psychologka, třídní učitelka
Počet žáků v programu	20
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Zdravý životní styl, prevence poruch příjmu potravy
Termín	10. – 12./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Moje silné stránky
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Utváření a podpora vlastních hodnot, definování silných a slabých stránek, jak naložit se slabými stránkami a podpořit silné stránky
Realizátor	Školní psychologka, kariéerní poradkyně
Počet žáků v programu	20
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Upevňování obecně uznávaných hodnot a postoje společenského života, vyvrácení předsudků a pěstování úcty k sobě samým, druhým a životu.
Termín	1. – 4./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Zvládání stresu
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Charakteristika stresu, životní stresové situace, prevence stresu, vypořádání se se stresovými situacemi. Poznání svých strategií zvládání stresu.
Realizátor	Školní psychologka, metodička prevence
Počet žáků v programu	20
Počet hodin v programu	2

Návaznost programu na PPŠ	Podpora zdravého životního stylu, duševní hygiena, podpora přirozené zvědavosti a potřeba poznávání nového
Termín	4. – 6./2024
Zodpovědná osoba	Vladimíra Dostálová

Název programu	Duševní zdraví - #dobré nitro
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Charakteristika duševních onemocnění, péče o duševní zdraví – prevence, možnosti řešení duševních onemocnění, na koho se obrátit pro pomoc
Realizátor	Loono
Počet žáků v programu	20
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Zdravý životní styl
Termín	11/2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

OKTÁVA

Název programu	Time management
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Rozvržení učení, styly učení, příprava na maturitní zkoušku – rozvržení přípravy, zvládnání stresu během učení a zkoušek
Realizátor	Školní psychologka, třídní učitelka
Počet žáků v programu	24
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Zdravý životní styl
Termín	10. – 12./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Rozhodování
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Otázky spojené s výběrem vysoké školy, jak se připravit na přijímací zkoušky a jak je zvládnout. Návčik rozhodování se pod tlakem.
Realizátor	Školní psychologka, kariérní poradkyně
Počet žáků v programu	24

Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Zdravý životní styl
Termín	1. – 3./2024
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Nevypusť duši
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Prevence v oblasti duševního zdraví a duševních onemocnění; zvýšení gramotnosti v oblasti duševního zdraví u mladistvých, snížení potenciálu rozvoje duševních onemocnění a podpora zdravé péče o psychiku a včasné vyhledání odborné pomoci.
Realizátor	Nevypusť duši
Počet žáků v programu	24
Počet hodin v programu	5
Návaznost programu na PPŠ	Zdravý životní styl
Termín	10. – 12./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

4.1.2 Čtyřleté gymnázium

PRVÁK

Název programu	Budujeme naši třídu
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Podpora klimatu třídy, stmelování kolektivu, poznávání ostatních spolužáků, podpora rozvoje měkkých dovedností žáků, sebeuvědomění, sebeúcta, prevence jevů vedoucích k možné agresi a šikaně
Realizátor	Školní psychologka, třídní učitelka
Počet žáků v programu	19
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence šikany
Termín	10. – 12./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Time management, styly učení
Typ programu	Blok primární prevence

Stručná charakteristika programu	Podpora umění efektivně hospodařit s časem, rozvržení volného času s cílem vyčlenění času pro učení, zvládání přechodu ze základní školy na gymnázium a zvládání učiva a stresu na gymnáziu.
Realizátor	Školní psychologka, kariérní poradkyně
Počet žáků v programu	19
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Podpora zdravého životního stylu –duševní hygiena, režim dne, stres
Termín	3. – 4./2024
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Gambling
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Charakteristika virtuálních drog, nebezpečí skrytá ve virtuálních drogách – závislost na hrách, výherních automatech, sázení, pozitiva a negativa virtuálních drog, pravidla užívání virtuálních drog
Realizátor	Školní psychologka, metodička prevence
Počet žáků v programu	19
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Prevence virtuálních drog – patologické hráčství a závislost na počítačových hrách
Termín	1. – 4./2024
Zodpovědná osoba	Vladimíra Dostálová

Název programu	Nevzdávám to – Linka bezpečí ve vaší třídě
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Charakteristika pojmu stres, zvládání každodenních stresových situací a na koho se případně obrátit
Realizátor	Linka bezpečí
Počet žáků v programu	19
Počet hodin v programu	5
Návaznost programu na PPŠ	Zdravý životní styl, životospráva, duševní hygiena, stres
Termín	10/2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

DRUHÁK

Název programu	Konflikty a efektivní komunikace
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Zásady efektivní komunikace (verbální a neverbální komunikace), charakteristika konfliktů, předcházení konfliktů, styly řešení konfliktních situací
Realizátor	Školní psycholožka, třídní učitelka
Počet žáků v programu	15
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence šikany
Termín	10. – 12./2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Hodnoty
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Podpora rozvoje pozitivních životních hodnot a postojů, úcta a sebeúcta k sobě samým a druhým lidem; podpora přirozené zvědavosti a potřeba poznávání nového. Pojmenování vlastních hodnot.
Realizátor	Školní psycholožka, kariérní poradkyně
Počet žáků v programu	15
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů, upevňování obecně uznávaných hodnot a postoje společenského života, vyvrácení předsudků a pěstování úcty k sobě samým, druhým a životu.
Termín	4. – 6./2024
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

Název programu	Zpětná vazba
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Návaznost na program Konflikty a efektivní komunikace, - poskytování zpětné vazby, styly poskytování zpětné vazby, naslouchání
Realizátor	Školní psycholožka, metodička prevence
Počet žáků v programu	15
Počet hodin v programu	2
Návaznost programu na PPŠ	Posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence šikany

Termín	1. – 4./2024
Zodpovědná osoba	Vladimíra Dostálová

Název programu	Sexuální násilí
Typ programu	Blok primární prevence
Stručná charakteristika programu	Otázky týkající se sexu, charakteristika sexuálního násilí – otázky týkající se sexuálního násilí, jak se bránit a předcházet sexuálnímu násilí, na koho se obrátit
Realizátor	Konsent
Počet žáků v programu	15
Počet hodin v programu	3
Návaznost programu na PPŠ	Prevence rizikového sexuálního chování, sexuálního zneužívání a týrání
Termín	11/2023
Zodpovědná osoba	Michaela Teplá

4.2 Pedagogové

Průběžné vzdělávání dle aktuální nabídky v souladu se směrnicí k DVPP, např.:

Název programu	Podpora pedagogů v oblasti práce se třídou, jednotlivými žáky
Stručná charakteristika programu	On-line semináře a kurzy zaměřené na oblast práce se třídou a jednotlivými žáky. Řešení problémových situací. Výběr z nabízených seminářů dle zájmu a preferencí jednotlivých pedagogických pracovníků
Realizátor	Dle nabídky (M. Veselá, Olchavová, a další)
Počet proškolených pedagogů	Všichni pedagogičtí pracovníci
Počet hodin	Dle nabídky
Termín	Po celý školní rok
Zodpovědná osoba	Zuzana Svobodová

Název programu	Rozvoj kompetencí pedagogů působících v oblasti rizikového chování
Stručná charakteristika programu	Semináře a kurzy (webináře) se zaměřením na téma prevence, specifické i nespécifické a cíle a úkoly PPŠ; časopisy Třídní učitel a Prevence
Realizátor	Dle nabídky
Počet proškolených pedagogů	Dle zájmu

Počet hodin	Dle nabídky a zájmu
Termín	Po celý školní rok
Zodpovědná osoba	Zuzana Svobodová

4.3 Rodiče

Název programu	Třídní schůzky, konzultace pro rodiče
Stručná charakteristika programu	Setkávání rodičů s učiteli školy, předávání relevantních informací, hledání řešení konkrétních situací
Realizátor	Vedení školy, učitelé
Počet hodin	1–4
Termín	Dle vyhlášení ředitelky školy
Zodpovědná osoba	Zuzana Svobodová

Název programu	Schůzky zástupců rodičů s vedením školy
Stručná charakteristika programu	Setkávání zástupců rodičů s vedením školy, hodnocení spolupráce rodičů a školy, vzájemné informovanosti, zjišťování podnětů, řešení vzniklých situací
Realizátor	Vedení školy, zástupci rodičů školy
Počet hodin	Dle potřeby
Termín	Dle vyhlášení ředitelky školy (dle vyhlášení předsedy zástupců rodičů)
Zodpovědná osoba	Zuzana Svobodová

Název programu	Individuální setkávání s rodiči
Stručná charakteristika programu	Pedagogové, metodik prevence, školní psycholog, výchovný poradce se setkávají individuálně dle potřeby v rozličných situacích
Realizátor	Pedagogové, rodiče, metodik prevence, školní psycholog, výchovný poradce, rodiče
Počet hodin	Dle potřeby
Termín	V průběhu celého školního roku 2023/2024
Zodpovědná osoba	Pedagogové, členové školního poradenského pracoviště

Název programu	Primární prevence ve škole
Stručná charakteristika programu	Informace a články na webových stránkách školy o programech pro žáky a pedagogy
Realizátor	Vladimíra Dostálová, Michaela Teplá

Termín	V průběhu celého školního roku 2023/2024
Zodpovědná osoba	Vladimíra Dostálová, Michaela Teplá

4.4 Další činitelé realizace PPŠ

4.4.1 Zásady uplatňování realizace

Při realizaci PPŠ je respektován věk jednotlivých žáků a návaznost na jejich dosavadní zkušenosti při budování dovedností, znalostí a postojů osvojovaných žáky. Při využívání forem a metod vzdělávání a výchovy je zohledňován jak životní styl rodiny, tak i působení vrstevníků. Rovněž jsou brány ohledy na potřeby jednotlivce zároveň s aktivním zapojením všech žáků celé třídy. Program zahrnuje výchovnou i naukovou složku vzdělání během celého školního roku. Samozřejmostí je akcentace svobody, ale i odpovědnosti a zachování pravidel spravedlnosti.

4.4.2 Metody a formy školní práce k osvojení preventivních ochranných kompetencí

- Podpora otevřené výuky – projektové vyučování.
- Podpora průřezových témat: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, environmentální výchova a mediální výchova.
- Využití diskuze, verbální a neverbální komunikace, simulačních her, brainstormingu, hraní rolí atd.
- Využívání zkušeností žáků ze života v rodině a společnosti, využití poznatků a vědomostí obsažených v jednotlivých vzdělávacích oblastech.

4.4.3 Školní pravidla jako nástroj prevence

Provozní pravidla:

- Jsou dána školním řádem, který je strukturuje v následujících oblastech:
  - Provoz a vnitřní režim školy
  - Práva a povinnosti žáků
  - Práva zákonných zástupců nezletilých žáků a rodičů zletilých žáků
  - Povinnosti zákonných zástupců nezletilých žáků
  - Hodnocení výsledků vzdělávání, hodnocení chování žáků, výchovná opatření

Etický kodex:

- Škola má vytvořený etický kodex, který je závazný pro všechny zaměstnance školy a je oporou a rámcem pro každodenní život školy, rozvoj vize a naplňování strategických cílů. Základními hodnotami školy jsou: porozumění, vzájemný respekt, otevřenost a zodpovědnost. Okruhy obsažené v etickém kodexu jsou následující:
  - Zaměstnanec a zaměstnavatel a kolegiální vztahy
  - Zaměstnanci školy a žáci
  - Učitelé a rodiče/zákonní zástupci
  - Vystupování zaměstnanců školy na veřejnosti

Studentské fórum:

- Studentské fórum je žáky volený poradní orgán vedení školy. Jeho členové jsou zástupci tříd volení svými spolužáky vždy na jeden školní rok. Každá třída si své dva zástupce volí sama, podle vlastního uvážení a ti pak prezentují názory třídy na pravidelných zasedáních. Starší žáci se ujímají mladších spolužáků, stávají se jejich patrony.

Pravidla ve třídách:

- Pravidla třídy jsou vzájemným konsensem žáků třídy a třídním učitelem a jsou v souladu se školním řádem a etickým kodexem školy.

4.4.4 Komunikace a spolupráce školy s rodinami

Komunikace a spolupráce školy s rodinami je založena na vzájemném respektu a důvěře a probíhá zejména následujícími způsoby:

- Včasná informovanost o konkrétním výskytu rizikového chování, jeho společné řešení.
- Konzultace a pomoc školní psycholožky, metodičky prevence, výchovné poradkyně a kariérní poradkyně.
- Základní informovanost o organizace a aktivitách školy.
- Třídní schůzky a konzultační hodiny.
- Individuální schůzky s rodiči.
- Možnost využití webových stránek školy a elektronické pošty s vedením školy a všemi pedagogy.
- Společné projekty, akce a neformální setkávání.

4.4.5 Spolupráce s dalšími subjekty

Škola aktivně spolupracuje s organizacemi, které mohou žákům pomoci v jejich krizových situacích, nabídnout řešení či poznání. S některými organizacemi má škola navázanou trvalou spolupráci, s některými spolupracuje dle aktuální potřeby. Škola má navázanou spolupráci zejména s těmito organizacemi a zařízeními:

- **Policie České republiky**
  - Preventivní informační skupina Policie ČR
  - Městská policie hl. m. Prahy
- **Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 7 a 8**
  - Konzultace, diagnostika, nabídka programů
  - Možnost využití informací a odborných materiálů na webových stránkách PPP
  - Metodická pomoc a intervence v oblasti šikanování
- **Ostatní**
  - MČ Praha 8 – koordinátorka prevence rizikového chování
  - Sociálně-právní odbor OÚ Praha 8
  - Pedagogická fakulta UK (studenti, pedagogové)
  - Psychiatrická nemocnice Bohnice

4.4.6 Vzdělávání pedagogů

Všichni naši pedagogičtí pracovníci se průběžně vzdělávají, rozšiřují si svou kvalifikaci jak ve svém oboru, tak v poradenské činnosti či v rozvoji technologického rozvoje. Všichni pracovníci školy jsou pravidelně informováni o skladbě PPŠ, nastavených pravidlech a doporučovaných postupech v případě výskytu rizikového chování. Ve škole je nastavený systém online komunikace, Google nástrojů i běžného systému porad, reálných i videokonferencí. Škola dbá na aktivní vzdělávání pracovníků školního poradenského pracoviště. Všichni pedagogičtí pracovníci se dále vzdělávají dle potřeby a aktuální nabídky.

4.4.7 Opatření při výskytu rizikového chování

Při výskytu rizikového chování bude bezprostředně proveden odhad závažnosti rizikového chování, následně:

a) Při podezření na ohrožení zdraví či života se neprodleně provede:

- oznámení řediteli školy (vedení školy), pokud nehrozí akutní prodlení;
- přivolání záchranné služby;
- přivolání policie;
- paralelní oznámení zákonnému zástupci dítěte;
- pedagog zabrání újmě na zdraví, životě či majetku, pokud tím neohrozí sebe nebo ostatní (postup dle platných zákonů).

b) Při rizikovém chování bez podezření na bezprostřední ohrožení zdraví či života

Postup se řídí Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, dokument MŠMT č.j. 21291/2010-28, jehož přílohy č. 1–14 obsahují konkrétní doporučení postupu školy při výskytu vybraných rizikových forem chování dětí a mládeže.

Všeobecně se zejména se jedná o:

- zjištění informací o situaci, příčinách apod.;
- rozhovory s dětmi;
- sdělení informací zákonným zástupcům příslušných žáků a intenzivní součinnost s rodinou při řešení (dle typu a závažnosti – třídní učitel, příp. jiný pedagog, výchovný poradce, vedení školy, výchovná komise..., komunikace ústní i písemná);
- pokyny pro vyučující, jak postupovat v konkrétní dané situaci;
- využití výchovných opatření;
- spolupráce s Policií ČR, obvodním oddělení Lodžská 750/5, Praha 8 – Bohnice;
- spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Praze 8, Glowackého 549/7;
- spolupráce ze sociálně-právním odborem OÚ V Praze 8, U Meteoru 8;
- využití specializovaných pracovišť;
- dostupnost kontaktních a informačních médií (telefon, internet...), dostupnost telefonních čísel a adres.

5 Přílohy

5.1 Program proti šikanování

Úkolem programu je co nejdříve detekovat a účinně léčit případnou šikanu. Pro případ řešení výskytu šikany na naší škole je sestaven „Krizový plán proti šikanování“.

Metody vyšetřování, nápravy a léčby jsou voleny dle závažnosti šikanování. Škola řeší šikanu podle předem zvolených postupů buď vlastními silami, nebo spolupracuje s dalšími institucemi. Pro případ výskytu šikany je na škole ustanovena skupina osob zodpovědná za její řešení, kterou tvoří školní metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog a třídní učitel, případně ředitel školy. V případě složitějšího řešení se škola obrací na externího metodika prevence.

Definice školní šikany

Šikana je forma násilí (agrese), která ve škole ohrožuje naplňování zásad a cílů vzdělávání. Při jejím výskytu dochází k narušení pocitu bezpečí žáků a/nebo pedagogů. I při relativně malé intenzitě šikany může u žáků i pedagogů, kteří šikanou prošli, docházet k závažným psychickým traumatům. Šikanování je agresivní chování žáka/žákyně vůči jinému žákovi, případně skupině žáků. Jedná se o opakované (nikoliv nutně) chování, které je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně a/nebo sociálně.

Důležité znaky šikanování: záměrnost, cílenost, opakování (není podmínkou), nepoměr sil, bezmocnost oběti, nepřijemnost útoku, samoučelnost agrese.

Podoby šikany

Přímá šikana může mít podobu fyzickou (např. bití, plivání, tahání za vlasy, nevhodné doteky apod.) nebo nefyzickou, tj. verbální (např. vulgární nadávky, sexuálně nevhodný jazyk, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, kruté a zraňující komentáře na osobní vzhled nebo povahu, výhrůžky, násilné a manipulativní příkazy - agresor nutí oběť k různým nepříjemným činnostem a úkolům např. psát za někoho domácí úkoly, nosit a odevzdávat svačinu či kapesné atd.); nebo neverbální (tj. urážlivá gesta a zvuky, zírání, vysmívání se žákovi, používání zstrašujících nebo výhrůžných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, bouchání nebo házení předmětů, ničení/schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek apod.).

Nepřímá šikana má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá prostředníka, neútočí přímo. Nepřímá šikana je většinou nefyzická, nicméně v některých případech může být také třetí strana manipulována do situace, kdy má zapříčinit fyzické ublížení. Nefyzické formy nepřímé šikany pak mohou zahrnovat záměrnou ignoraci nebo izolování žáka, skryté ničení nebo krádež osobních věcí, rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování, ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepříjemné sexuální provokace.

Kyberšikana může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com nebo facebook.com a jiné, prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhrůžných koláží s tváří žáka či příslušníků jeho rodiny, výhrůžné SMS nebo e-maily apod.

Za šikanování se nepovažuje škádlení a jednorázová agrese. U žáků se za šikanování nepovažuje škádlení nebo agrese, které nemá znaky šikanování, a kde chybí nepoměr sil. Hranice, která odlišuje šikanování od škádlení nebo agrese, bývá někdy nezřetelná. Jedním z rozlišujících prvků je schopnost žáka škádlení opětovat, bránit se mu, zastavit ho. Ve chvíli, kdy se žák škádlení nebo agresi neumí nebo nemůže bránit, cítí se bezradný a bezmocný, a přesto škádlení nebo agrese pokračuje, pak toto chování přerůstá v šikanu.

Stadia šikanování

První stadium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíbený a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V zátěžových situacích (což může být i školou vytvářené konkurenční prostředí), kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese. Stupňování agrese může být dáno také neřešením předchozí situace.

Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Třída ví, o koho jde. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“. Většinou platí mezi ostatními žáky názor - „raději on, než já“.

Čtvrté stadium: Většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. Platí „Buď jsi s námi, nebo proti nám.“ U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které pro přehlednost můžeme označit jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná. Ve čtvrtém a pátém stadiu hrozí reálné riziko prorůstání parastruktury šikany do oficiální školní struktury. Stává se to v případě, kdy iniciátor šikanování je sociometrickou hvězdou. Je žákem s výborným prospěchem, má kultivované chování a ochotně pomáhá pedagogovi plnit jeho úkoly.

Přímé a nepřímé varovné signály šikanování

Přímé varovné signály mohou být například:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejm. pronášené nepřátelským, nenávisným, pohrdavým tónem;
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil;

- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem;
- skutečnost, že se žák podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků;
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich;
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí;
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout;
- žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmouvání učitelům apod.

Nepřímé varovné signály mohou být například:

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády;
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními;
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů;
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený;
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči;
- stává se uzavřeným;
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje;
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené;
- zašpiněný nebo poškozený oděv;
- stále postrádá nějaké své věci;
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy;
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy;
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole;
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

Obecný doporučený postup při řešení šikanování

(Kolář, 2011)

Postup pro obyčejnou a počáteční šikanu:

1. odhad závažnosti a formy šikany;
2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi;
3. nalezení vhodných svědků;
4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory);
5. ochrana oběti;
6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru:
  - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření);
  - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)
7. realizace vhodné metody:
  - a) metoda usmíření;
  - b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči);
8. třídnická hodina:
  - a) efekt metody usmíření;
  - b) oznámení potrestání agresorů;
9. rozhovor s rodiči oběti;
10. třídní schůzka;
11. práce s celou třídou.

ŠMP, školní psycholog průběžně zapisují do záznamů průběhy šetření šikany (průběhy se setkání s obětí, agresorem, svědky, zákonnými zástupci atd.), doporučené postupy, intervence.

Postup při „výbuchu“ pokročilé šikany, skupinového násilí

A. První (alarmující) kroky pomoci

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany;
2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí.

B. Příprava podmínek pro šetření

1. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy;
2. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi;
3. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře);
4. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům.

C. Šetření

1. rozhovor s obětí a informátory;
2. nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků;
3. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky;
4. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi).

D. Náprava

1. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

ŠMP, ŠP průběžně zapisují do záznamů průběhy šetření šikany (průběhy se setkání s obětí, agresorem, zákonnými zástupci atd.), doporučené postupy, intervence.

5.2 Krizový plán školy

5.2.1 Užívání tabákových výrobků

Ve všech vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit (nejsou povoleny ani elektronické cigarety či nikotinové sáčky).

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník, třídní učitel, ŠMP nebo ŠP o události pořídí stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud, od koho má tabákový výrobek).
4. Je informován ŠMP a ŠP (ten založí záznam do své agendy).
5. Třídní učitel nebo ŠMP informuje zákonného zástupce žáka a vedení školy.
6. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyzoomí škola OSPOD.
7. Z konzumace tabákových výrobků je ve škole potřeba vyvodit důsledky dle platného školního řádu.

5.2.2 Nález a požití alkoholu

1. Pokud je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných je okamžitě nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka posoudí pedagogický pracovník, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a zavolá lékařskou službu první pomoci.
5. Pedagogický pracovník informuje zákonného zástupce žáka.
6. Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Jestliže je zákonný zástupce nedostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů.
8. Pedagogický pracovník, třídní učitel, ŠMP nebo ŠP pořídí stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud, od koho má alkohol), informuje vedení školy.
9. Je informován ŠMP a ŠP (ten založí záznam do své agendy).
8. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k OSPOD.
9. V případě žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
10. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit důsledky dle platného školního řádu. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
11. Stejný postup platí i v případě, kdy pedagogický pracovník zjistí, že žák přišel do školy pod vlivem alkoholu a kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole:

A. Pokud pracovník školy nalezne v prostorách školy **alkohol**, postupuje takto:

1. Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
2. O nález okamžitě uvědomí vedení školy.
3. Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
4. Pracovník školy pořídí stručný záznam o nalezení alkoholu v prostorách školy a informuje o události vedení školy.

B. Pokud pracovník školy zadrží **alkohol u některého žáka**, postupuje takto:

1. Zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález okamžitě uvědomí vedení školy.
3. Pořídí stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (datum, místo, čas nález a jméno žáka). Záznam podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo ten, který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do Záznamu. Záznamu z rozhovoru se žákem je přítomen ŠP, ŠMP, VP nebo ŘŠ.
4. Je informován ZZ žáka, v případě opakovaného nález u téhož žáka, i OSPOD.
5. V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

5.2.3 Jiné omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace OPL, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek. Škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Porušení zákazu bude vždy projednáváno na pedagogické radě za účelem hodnocení chování žáka a návrhem výchovných opatření.

Konzumace OPL ve škole:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, vyrozumí pedagogický pracovník vedení školy.
6. Pedagogický pracovník pořídí stručný záznam o události a informuje vedení školy.
7. Je informován ŠMP a ŠP (ten založí záznam do své agendy).
8. ŠMP nebo ŘŠ informuje zákonného zástupce žáka.
9. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
10. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů. Škola může od OSPOD vyžadovat pomoc.
11. Škola splní oznamovací povinnost k OSPOD. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
12. V případě žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takového situace.
13. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit důsledky dle platného školního řádu. Je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
14. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

Distribuce OPL ve škole:

Distribuce OPL je v ČR považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující. Přechovávání OPL je vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buďto jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanoven školním řádem. **Nález OPL ve škole**

A. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy** látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

2. Okamžitě informují vedení školy.
3. O nálezu sepíše stručný záznam.
4. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas, místo nálezů a obálku přelepí. Přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
5. Vedení školy vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy zadrželi u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. Okamžitě informují vedení školy.
3. O nálezu sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena (datum, místo, čas nálezů a jméno žáka). Záznam podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena, nebo který látku odevzdal. V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do Záznamu. Záznamu a rozhovoru se žákem je přítomen ŘŠ, jeho zástupce, popřípadě ŠMP nebo ŠP.
4. O události je informován ŠMP a ŠP (ten založí záznam do své agendy).
5. O nález látky je informována Policie ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
6. ŠMP nebo ŘŠ informuje zákonného zástupce žáka.
7. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předá škola látku zajištěnou výše uvedeným způsobem přivolanému lékaři (možnost usnadnění léčby, neboť u řady jedů jsou známy protijedy). Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe postupují takto:

1. Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
2. Pracovník školy, který má toto podezření okamžitě informuje vedení školy. Pokud nejsou přítomni, informuje ŠMP.
3. Vedení školy informuje Policii ČR, zkonkultují s ní další postup.
4. ŠMP nebo ŘŠ informuje zákonného zástupce žáka.
5. Žák je izolován od ostatních do příjezdu Policie ČR, je nutné ho mít neustále pod dohledem. U žáka se za žádných okolností neprovádí osobní prohlídka, ani prohlídka jeho věcí.
6. Po příjezdu Policie ČR se postupuje škola dle jejich instrukcí.
7. Pedagogický pracovník pořídí stručný záznam o události.

5.2.4 Krádeže, vandalismus

Postup při nahlášení krádeže žákem:

1. Pedagogický pracovník, třídní učitel, ŠMP nebo ŠP o události pořídí stručný záznam s vyjádřením poškozeného žáka.
2. Je informován ŠMP a ŠP (ten založí záznam do své agendy).
3. Věc ohlásit na Policii ČR nebo poučit zákonného zástupce poškozeného žáka, že má tuto možnost.
4. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc na OSPOD (je-li pachatel mladší 18

let) a současně předat věc orgánům činným v trestním řízení.

Postup při vzniku škody (vandalismus):

Každý je zodpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

1. Vznikne-li škoda na školním majetku, pedagogický pracovník, třídní učitel, ŠMP nebo ŠP o události pořídí stručný záznam.
2. Je informován ŠMP a ŠP (ten založí záznam do své agendy).
3. O vzniklé škodě je informováno vedení školy.
4. V případě, že škola viníka zná, může na něm (respektive jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
5. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu školy, může škola náhradu vymáhat soudní cestou.

5.2.5 Šikana podrobně v PPŠ

Postup při řešení šikany je popsán na str. 31–32 tohoto dokumentu.

5.2.6 Kyberšikana

Kyberšikanu definujeme jako zneužití informačních komunikačních technologií, zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určují její závažnost. Postup:

1. Při zjištění kyberšikany je informováno vedení školy, ŠMP a ŠP.
2. Zajistí se ochrana oběti.
3. Zajistí se dostupné důkazy.
4. Vyšetření vzniklé situace, v případě potřeby zajistit pomoc a podporu externího pracovníka (Policie ČR, Městská policie, KMP aj.).
5. Informování rodičů oběti i agresora (ŠMP nebo ŘŠ).
6. Potrestání viníků dle platného školního řádu.
7. Práce s třídním kolektivem, prevence další budoucí kyberšikany.
10. Pedagogický pracovník, třídní učitel, ŠMP nebo ŠP pořídí stručný záznam o události.
11. ŠMP nebo ŠP založí záznam do své agendy.

5.2.7 Šikana učitele

a. Šikana ze strany žáků:

1. Pedagog v pozici oběti šikany, či pedagog, který je takovéto situace svědkem vyhledá okamžitě pomoc. Obrací se na ŘŠ, ŠMP, VP, ŠP nebo na jiného pedagogického pracovníka.
2. Pedagogický pracovník, třídní učitel, ŠMP nebo ŠP o události pořídí stručný záznam.
3. Je informován ŠMP a ŠP (ten založí záznam do své agendy).
4. O vzniklé situaci je informováno vedení školy.
5. Pokud se jedná o situaci ohrožující zdraví, či bezpečí pracovníka, ŘŠ přivolá Policii ČR,

- zajistí pomoc externího specialisty.
6. Školní preventivní tým zajistí další šetření
- rozhovor s obětí – rozhovor se svědky – rozhovor s agresorem / či skupinou agresorů – je zajištěno, že se nemohou domlouvat na společné výpovědi, nikdy nedochází ke konfrontaci – z rozhovoru se provádí Záznam – pokud není ŘŠ vyšetřování přítomen, je o výsledcích okamžitě informován.
  7. ŘŠ informuje ZZ agresorů o vzniklé situaci a pozve je do školy k rozhovoru k projednání dalšího postupu.
  8. ŘŠ provede se záznam z jednání.
  9. ŘŠ udělí agresorovi/agresorům výchovné opatření v souladu se školním řádem.
  10. ŘŠ informuje Policii ČR či OSPOD, pokud došlo k závažnějšímu případu šikanování.
  11. ŠMP a třídní učitel zajistí následnou práci s třídním kolektivem.
  12. ŘŠ nabídne pedagogovi odbornou pomoc a podporu.

b. Šikana učitele ze strany vedení (nejčastěji jako *bossing*), **kolegů** (nejčastěji jako *mobbing*), **podřízených kolegů** (nejčastěji jako *staffing*), nebo **šikana ze strany zákonných zástupců** postrádá aspekt rizikového chování žáků. Tyto formy šikany patří do pracovněprávní problematiky a postupy řešení vymezuje zákoník práce, případně trestní zákoník či občanský zákoník.

5.2.8 Nošení zbraní a předmětů ohrožujících zdraví

Je zakázáno nosit do školy a používat věci nebezpečné pro zdraví a život svůj a ostatních osob (obušky, hvězdice, tyče, struny, střelné zbraně, výbušniny, třaskaviny, petardy, zápalky a zapalovače, pornografický materiál, chemikálie...)

Postup v případě zjištění vnesení nebezpečných předmětů žákem do objektu školy:

1. Zaměstnanec školy, který zjistí vnesení zbraní či život ohrožujících předmětů do objektu školy informuje vedení školy, VP, ŠMP nebo ŠP.
2. Zajistí nebezpečný předmět.
3. ŘŠ informuje ZZ žáka a vyzve ho k návštěvě školy, kde mu bude věc předána.
4. Zaměstnanec školy pořídí záznam o události.
5. ŠMP nebo ŠP založí záznam do své agendy.
6. Zapsat záznam o události.

5.2.9 Útok na učitele

Doporučený postup:

nedohadovat se, snížit hlas do klidnější polohy, mluvit spisovně, jasně a snažit se hovor ukončit nějak neutrálně. „Nechme to být, možná jsem to přesně nepochopil.“ „Dobře, máme toho asi dneska všichni dost...“ „Jestli jsem tě naštvál, tak promiň.“ - uklidnit agresora (nezáleží na tom, kdo je v právu), podpora zbytku třídy, udržet třídu na své straně.

1. Pedagogický pracovní, třídní učitel, ŠMP nebo ŠP pořídí stručný záznam o události.
2. ŠMP nebo ŠP založí záznam do své agendy.

5.2.10 Asistence u rvačky

Doporučený postup:

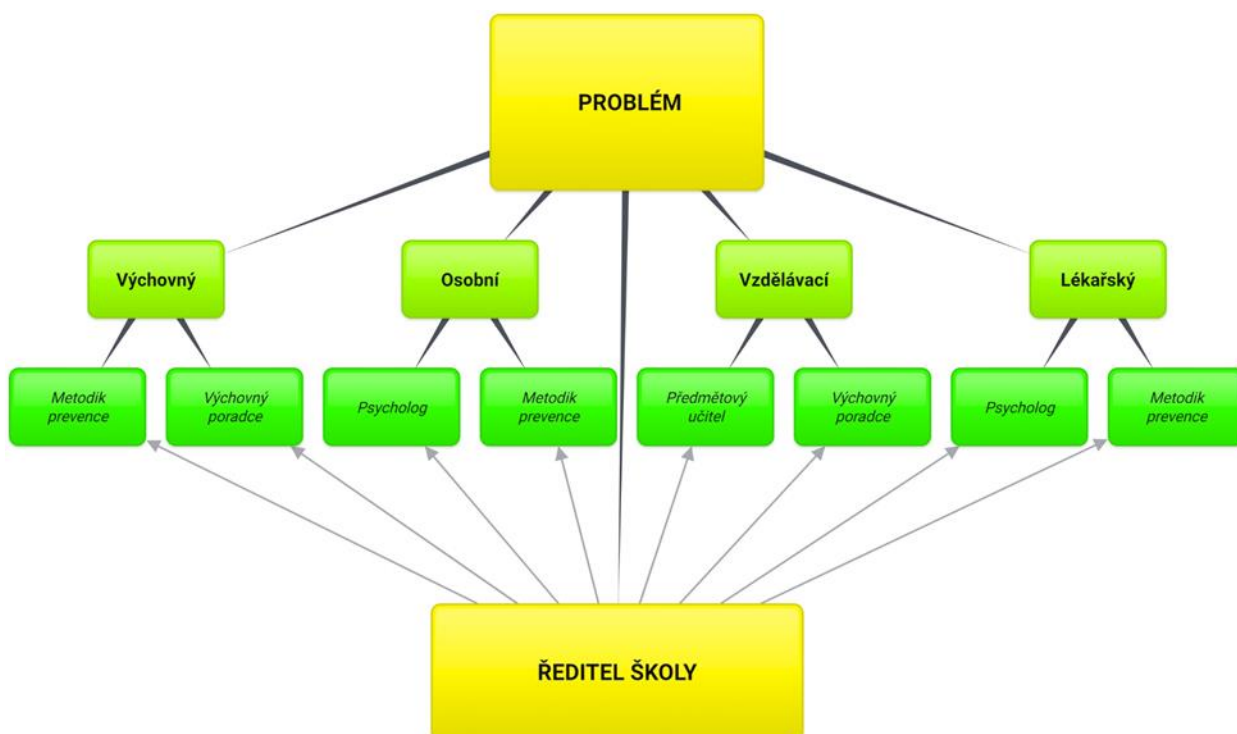
zasahovat rozumně až ve chvíli, kdy se účastníci trochu unaví – moc se do toho neplést, hádky a pokřiky patří k věci. - Omezte se na stručné vysvětlení, že problémy se dají řešit i jinak. - Soustřeďte se hlavně na případná zranění a jejich ošetření.

1. Pedagogický pracovní, třídní učitel, ŠMP nebo ŠP pořídí stručný záznam o události.
2. ŠMP nebo ŠP založí záznam do své agendy.

5.2.11 Záškoláctví

Školní docházku žáků eviduje třídní učitel. Nepřítomnost žáka ve škole omlouvá zákonný zástupce žáka. V případě zletilých žáků si žáci omlouvají svou nepřítomnost sami. Doba a způsob uvolňování žáka ze školního vyučování je stanovena školním řádem. O neomluvené nepřítomnosti žáka informuje třídní učitel vedení školy. Škola informuje zákonné zástupce (v případě nezletilého žáka) o zjištěném záškoláctví, případně je kontaktován OSPOD. Podle počtu neomluvených hodin jsou uděleny sankce podle Školního řádu.

5.3 Informačně-komunikační plán školy

5.4 Vnější informační zdroje, kontaktní adresy – výběr

Linka bezpečí: 800 155 555

Rodičovská linka: 283 852 222

Modrá linka (linka důvěry nejen pro děti a mládež): 731 197 477, 608 902 410

Městská část Praha 8: Mgr. Zuzana Holíková – vedoucí odboru zdravotnictví a sociálních služeb, protidrogový koordinátor; tel.: 222 805 646, e-mail: zuzana.holikova@praha8.cz

Městská část Praha 8: Mgr. Dagmar Kubíčková – vedoucí odboru sociálně právní ochrany dětí, tel.: 222 805 244, e-mail: dagmar.kubicikova@praha8.cz

Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 7 a 8: Mgr. Jiří Sixta – oblastní metodik prevence, tel.: 286 585 191, 286 882 368, e-mail: sixta@ppppraha7a8.cz, poradna8@ppppraha7a8.cz

Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy: Oddělení prevence, Kongresová 2, Praha 4, tel.: 974 825 313, 731 195 311

Městská policie hl. města Prahy: Metodické programy útvaru prevence, Korunní 98, Praha 10, www.mppraha.info/item/173-prevence-kontakt

Pražské centrum primární prevence: Rumunská 1, Praha 2, tel.: 604 724 628

Život bez závislosti: PhDr. H. Vrbková, Lupáčova 14, Praha 3, tel.: 602 255 508, e-mail: h.vrbkova@seznam.cz

Dětské krizové centrum: Cílkova 796/7, 142 00 Praha 12, tel.: 241 480 511, 241 484 149, 777 715 215, <https://www.ditekrize.cz/>

Bílý kruh bezpečí: U Trojice 2, Praha 5, tel.: 257 317 100

Drop-in, Praha

5.5 Seznam literatury a metodických materiálů

5.5.1 Literatura

Níže je uveden výběr odborné literatury, jež svým obsahem spadá do oblasti prevence.

1. Carter, P., Russel, K. (2002). *Efektivní využití mozku*. Čestlice: Rebo Productions
2. Čápek, R. (2010). *Třídní klima a školní klima*. Praha: Grada.
3. Dupal, L. (2010). *Knihy o marihuaně*. Praha: Mat' a.
4. Grecmanová, H. (2008). *Klima školy*. Olomouc: Hanex.

5. Janošová, P., Kollerová, L., Zábrodská, K., Kressa, J., Dědová, M. (2016). *Psychologie školní šikany*. Praha. Grada.
6. Kolář M. (2011). *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál
7. Komárková, R., Slaměník, I. a J. Výrost. (2001). *Aplikovaná sociální psychologie*. Praha: Grada.
8. Kopřiva, P., Nováčková, J., Nevolová, D., Kopřivová, T. (2008). *Respektovat a být respektován*. Kroměříž: Spirála.
9. Matějček, Z. a Z. Dytrych. (1994). *Děti, rodina a stres: [vybrané kapitoly z prevence psychické zátěže u dětí]*. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Psychiatrické centrum Praha: v nakl. Galén.
10. Miovský, M., Skácelová, L., Zapletalová, J a kol. (2015). *Prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze.
11. Nešpor, K, Pernicová, H. a L. Csémy. (1999). *Jak zůstat fit a předejít závislostem: [náměty pro rodiče, učitele a vychovatele, inspirace pro děti a dospívající]*. Praha: Portál.
12. Riefová, S. F. (2010). *Nesoustředěné a neklidné dítě ve škole*. Praha: Portál.
13. Říčan, P., Janošová, P. (2010). *Jak na šikanu*. Praha: Grada.

Časopisy

Prevence

Třídní učitel

5.5.2 Legislativa

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platné znění. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#cast2>

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-359>

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-167>

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-72>

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-27>

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, v platném znění. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-48>

5.5.3 Metodické materiály

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016). <https://www.msmt.cz/file/38988/>

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí mládeže (dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28). <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

5.6 Seznam použitých zkratk

DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
EQ	Emoční kvocient
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OPL	Omamné a psychotropní látky
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
PLPP	Plán pedagogické podpory
PPŠ	Preventivní program školy
ŘŠ	Ředitel školy
ŠMP	Školní metodiky prevence
ŠP	Školní psycholog
VP	Výchovný poradce
ZZ	Zákonný zástupce

Obsah

Úvod	1
1 Základní údaje o škole.....	2
1.1 Školní poradenské pracoviště	2
2 Analýza výchozí situace	3
2.1 Charakteristika školy	3
2.1.1 Sídlo.....	3
2.1.2 Počet a složení žáků, pedagogové	3
2.1.3 Budovy	3
2.1.4 Školní vzdělávací program.....	3
2.1.5 Inkluze	3
2.2 Tým prevence	4
2.3 Vnitřní informační zdroje	4
2.4 Dokumentace	4
2.5 Stav školy z hlediska rizikového chování.....	4
2.6 Evaluace PPŠ na šk. r. 2022/2023	5
3 Cíle preventivního programu.....	5
3.1 Témata prevence	5
3.2 Cíle, kterých chce škola dosáhnout, ukazatele úspěchu	6
3.3 Hlavní úkoly vyplývající z cílů.....	9
4 Skladba aktivit pro jednotlivé cílové skupiny	10
4.1 Žáci	10
4.1.1 Osmileté gymnázium.....	10
4.1.2 Čtyřleté gymnázium	21
4.2 Pedagogové.....	24
4.3 Rodiče	25
4.4 Další činitelé realizace PPŠ	26
4.4.1 Zásady uplatňování realizace	26
4.4.2 Metody a formy školní práce k osvojení preventivních ochranných kompetencí	26
4.4.3 Školní pravidla jako nástroj prevence	26
4.4.4 Komunikace a spolupráce školy s rodinami.....	27
4.4.5 Spolupráce s dalšími subjekty	27
4.4.6 Vzdělávání pedagogů	28
4.4.7 Opatření při výskytu rizikového chování	28
5 Přílohy	29

5.1	Program proti šikanování.....	29
5.2	Krizový plán školy.....	32
5.2.1	Užívání tabákových výrobků.....	32
5.2.2	Nález a požití alkoholu.....	33
5.2.3	Jiné omamné a psychotropní látky	34
5.2.4	Krádeže, vandalismus.....	35
5.2.5	Šikana podrobně v PP.....	36
5.2.6	Kyberšikana.....	36
5.2.7	Šikana učitele	36
5.2.8	Nošení zbraní a předmětů ohrožujících zdraví.....	37
5.2.9	Útok na učitele.....	37
5.2.10	Asistence u rvačky.....	38
5.2.11	Záškoláctví	38
5.3	Informačně-komunikační plán školy	38
5.4	Vnější informační zdroje, kontaktní adresy – výběr.....	39
5.5	Seznam literatury a metodických materiálů.....	39
5.5.1	Literatura	39
5.5.2	Legislativa	40
5.5.3	Metodické materiály.....	41
5.6	Seznam použitých zkratk	41
	Obsah.....	42